

בית הספר בבית השיטה 1942-1992 חמישים שנה של יצירה משותפת

פרקים בתולדות ילדותנו - מסע בזמן (מתוך הנכתב בעלון הקבוצה ובספר "עמודי השיטה")

26.2.41

הוחלט לפתוח את בית-הספר שלנו בסתיו.

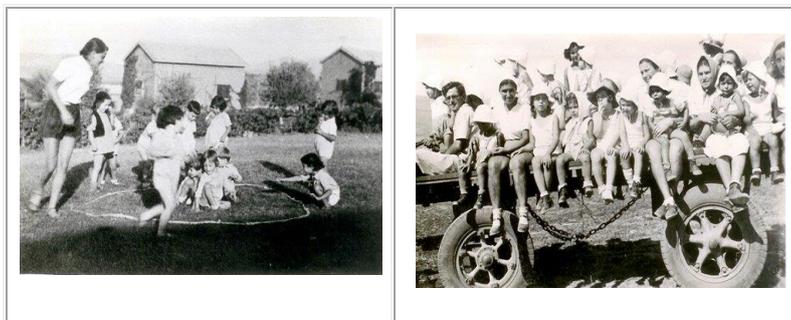
בית הספר בבית השיטה 1942-1992 חמישים שנה של יצירה משותפת

פרקים בתולדות ילדותנו - מסע בזמן (מתוך הנכתב בעלון הקבוצה ובספר "עמודי השיטה")

26.2.41

הוחלט לפתוח את בית-הספר שלנו בסתיו.

1942-1941

בשמחת תורה תש"ב – יש כיתה א'
"חג הבר מצווה לקבוצה (1928-1941), התמזג
השנה עם כניסת ילדינו הראשונים לעולה של
תורה. הייתה בלב כולם הרגשה: עולה על במת
חיינו הדור החדש".

אלינקה אלף, עם סיום שנת הלימודים
הראשונה, כיתה א' 1942 כותב:

עוני: תנאי העבודה היו קשים, הדירה בלתי
נוחה, בכיתה א' אי אפשר ללמד בימי גשם, או חמסין. חסר ריהוט, לדוגמה: הילדים אכלו על שולחן גבוה מקומתם,
צפופים על ספסלים. סכין אחד לכל שמונה ילדים. חוסר ציוד בסיסי. חסרים משחקים. אני מרגיש מחסור
בהכשרתי להוראה. הרבה מהנעשה בבית הספר הוא בבחינת מעשה בראשית ו"כל התחלה קשה". בחלק גדול
מהקשיים יש להאשים את עונינו.

1943-1942

הפלמ"ח מגיע ומאז ועד מלחמת השחרור, יש בדרך קבע מחלקת פלמ"ח בבית השיטה. המחלקה הראשונה
שוכנה בארנבייה

שפנייה) הנטושה. ילדינו בני השש-שבע מסתופפים בשפנייה ובאוהלי פלמ"ח.

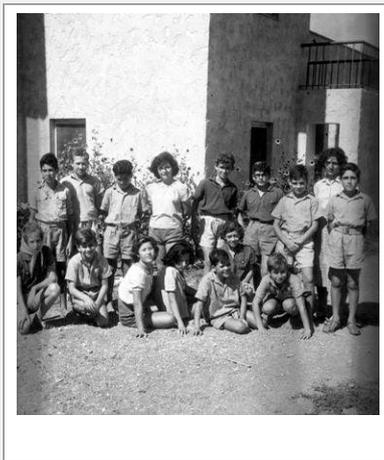

1943

נולד הילד ה-100 (יהודה מזרחי) בסוף השנה יש לנו 119 ילדים.

1947

מחליטים על הקמת בתים כוללים לבית הספר, וחודשים אחדים לאחר מכן מונחת אבן פינה לשני הבתים הכוללים הראשונים – "הבתים ההולנדים", על שם חוה ורי כהן – 21.1.47 הישוב מונה – 306 חברים ומועמדים, 332 ילדי חברים, וסך הכל 843 נפש.

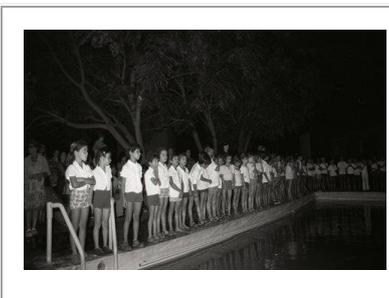

קבוצת "אלון" כבר בכתה ט' -והיא נשארת ללמוד בבית, לאחר דיון נוקב אם "כל כפר קטן צריך גימנסיה".

עוד בראשית השנה יצאה מבין נערי בית השיטה יוזמה לארגון חברות הילדים מכל הקיבוצים. באווירת הפילוג נתקל הדבר בחשד מצד שני הזרמים גם יחד, אבל היוזמה לא פסקה. ועדת החינוך של הקיבוץ המאוחד קראה בסוף שנת הלימודים לעצרת נוער בגבעת ברנר.

המארגן והמפקד: אריה בן גוריון. חברת הילדים של בית השיטה הופיעה בה במלוא כוחה, וקיבלה כציון לשבח את דגל העצרת. כאן קמה הוועדה היוזמת להקמת "חטיבת בני הקיבוץ", ובמרכזה הנערים שלנו, בני כיתה י'. ילדינו מכינים ריקודים שלמדו מדיתה פרח וזכו לשבחים.

נובמבר 1951

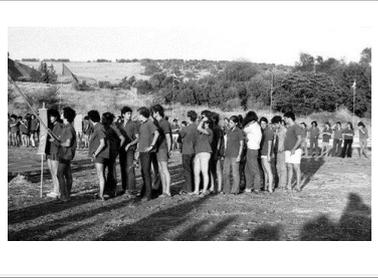
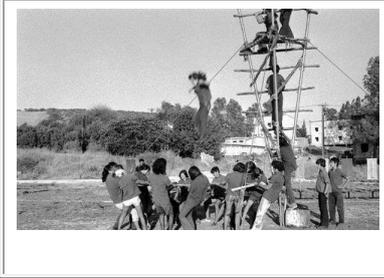
הפילוג היה לעובדה. חברי איחוד הקיבוצים מודיעים כי החליטו לעבור לאיילת השחר, ומבצעים את החלטתם ללא דיחוי (נובמבר 1951).

עברו 90 חברים ומועמדים. 7 הורים, 116 ילדים.

1952

הקמת "חטיבת בני הקיבוץ המאוחד", בסוכות תשי"ב (1951) היוזמה באה מתלמידי "אלון" ו"אורן". עזריה אלון ואריה בן גוריון – בין היוזמים והמקימים.

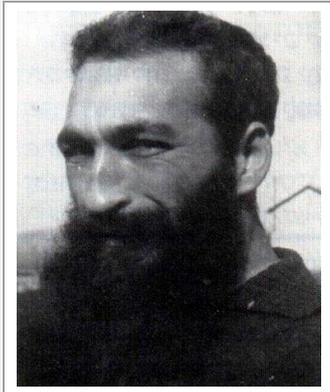
1953

מאורע השנה – בית ספר מלא, על כל כיתותיו, עד י"ב:

קבוצת "אלון", בכורי הבנים של בית השיטה, מסיימים את בית הספר המקומי.

מחזור א' – כיתת "אלון" א' עד י"ב:

1942 כתה א'. אלינקה אלף, סוכות תש"ב

1943 כתה ב'. אלינקה אלף

1944 כתה ג'. אלינקה אלף

1945 כתה ד'. אלינקה אלף

1946 – כתה ה'. אריה בן גוריון

מחנה בית אורן (השתתפו כיתות א' עד ה'). ייסוד חברת הילדים

1947 כתה ו'. אריה בן גוריון

עליה לתנועה ובר מצווה ראשון (15.47) – מחנה שדות ים

1948 כתה ז' אריה בן גוריון / מחנה אלונים

1949 כתה ח' חנה כרמי

1950 כתה ט' אריה בן גוריון / שבוע בבית ג'אן בחופש הגדול (עם עזריה אלון ואריה)

1951 כתה י'. עזריה אלון

1952 כתה יא'. בנימין גלעד

עצרת החטיבה הארצי הראשון (13.7.51) / הפילוג.

1953 כתה יב'. עזריה אלון

מסיבת סיום בית הספר וקבלה לחברות.

כתת "אלון" מחזור א' מתקבלת לחברות

חג היה לבית הזה, כי בערב אושרו כ"ג בנינו לחברות ואושרה הוודאות בהמשכיות הבית

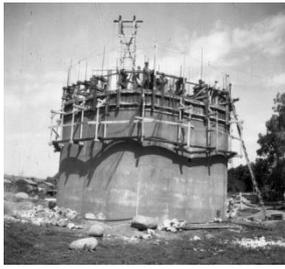
הזה, כי רק עם הצטרף בן לאביו, בת לאימה, נער לחבריו הבוגרים – יש עתיד לכל אשר פעלנו עד הנה, יש המשך, דור אחרי דור אחריו.

חג כ"ה המחזוריים / אריה בן גוריון

בחג הביכורים תשל"ח 1978, חג מתן תורה – מציינת בית השיטה את חג ביכורי כ"ה מחזוריה שלמדו תורה, בחברה זו, על אדמה זו, בנוף זה.

הגלבוש יעיד בנו, שהיינו מעשה בראשית. קורות 37 השנים של בית הספר המקומי מלמדים, שהחלומות לא בגדו, והמציאות הפתיעה והייתה עשירה ואיתנה מן החלום. נניף בחדווה את ביכורינו, ונברך על טנא, שהחל מתמלא משנת 1953, מראשית ביכורי קבוצת "אלון" ועד מחזור "אילנות". זכינו שסיימו את בית ספרנו 583 תלמידים, בתוכם 180 אלה הקרויים "ילדי חוץ", ש-45 מהם הפכו לילדי פנים, יחד עם 82 בני זוג – וכל אלה מרכיבים את אילן היוחסין הקיבוצי, הקרוי בית השיטה.

1980

בית הספר פותח את השנה עם 355 תלמידים. שמה של כתה ב' החדשה "אשל". בית הספר הוא הענף הגדול במשק, מספר העובדים בו רב ממספר העובדים בזיתיה בשיא העונה: חמישים וארבעה מורים ועובדי מוסדות בית הספר וארבע עשרה מטפלות. לאלאה נוסף שישה מדריכים – חברים!

1985

בהצבעה ברפרנדום הוחלט (ברוב קטן ביותר) על לינה משפחתית. בנים רבים המסיימים את שירותם בצה"ל, נכנסים ויוצאים, מי לחו"ל ומי לעיר. החוזרים הביתה מעטים. ספורים הבנים המציעים את מועמדותם.

1989

מספר התלמידים: 330, כולל 18 בכיתה האמריקאית ו-26 תלמידים מהחוץ. מורים וחברים – 41, מורים שכירים – 13, סך כל עובדי בית הספר 80. 20.10.89 – לקראת דיוני האסיפה על המעבר לבית ספר אזורי, נערכו סיורים להורים בארבעה בתי ספר באזור.

1992

השנה מונה בית ספרנו בכיתות א'-י"ב, סך הכל 285 תלמידים (כולל 12 תלמידים מרוסיה, ועוד 12 בכיתה האמריקאית + 18 ילדי חוץ). בכיתה א' – 26 ילדים, מספר תלמידים גבוה כזה הוא אחרון על פי התצפיות לעתיד. ירידה משמעותית במצבת מורי בית השיטה: 12 מורים שלנו הפסיקו עבודתם. אין הצטרפות מורים חדשים שלנו. מתוך 12 מחנכים כבר מחליפים 6 מחנכים שכירים.

פתיחת לימודי השחר לעובדי ביה"ס. הנושאים הנלמדים: הקיבוץ; יהדות וחילוניות. זמן הלימוד ב-5:30 בבוקר יום שישי.

הרהורים בדרך-מחנכים ותלמידים כותבים

לחפש דרכי חינוך התואמות את האידאה / חנה כרמי

כמו שמפעלנו לא ייתכן בלי אידאה ורעיון מנחה, בלי חזון המלווה אותנו תמיד, כך גם מפעל החינוך לא יתכן בלי חזון חינוכי. אנו מוכרחים לברר לעצמנו מהו הטיפוס האנושי שאנו רוצים לראות בילדינו. כידוע, יש בקיבוץ שיטות שונות ולבטים רבים בעניין החינוך. השיטה קובעת את צורת החיים של הילדים: בית, בכיתה, במשק. מה יחסם לעבודה, כיצד הם לומדים, האם מתוך עניין ורצון, או כגזרה מהשמים?

החשבון לא נגמר / בנימין גלעד

... עניין ההכרה יטושטש במשך השנים. וישאר רק האמוציונלי. "אני" קשור למשק דרך חבריו, סדר היום ודרך חייו עם כל החולשות, ולא דרך הקשר התנועתי-רעיוני. זוהי הרגשתו של כל הדור השני במשק, והיא תתחזק בדור השלישי... הרבה שנים קיבוצינו הנו במצב של פלוס ומינוס אותו מספר נפשות. אין טעם לנפנף בדגל של דרך להמונים, למרות שאנו או מייסדי הקיבוץ חשבו כך פעם.

הגידול הוא רק פנימי. צורת חיינו הצדיקה עצמה מבחינה הומנית. אל נתיימר להיות משני – עולם. איננו בנויים לזה. זאת יש להציב כעיקרון מנחה.

אל ארץ הסוד

כי נגע הברזל אל הגזע

ויאסף גופו אל צלו

ושורשו אל סבכו

ואדמתו סביב.

בישר ועיקש וניפתל

וביד חרוצים כבדה

הוא חצב אמונה על לוח.

לא נטל סודות עמו

בלכתו, נמהר אך הפעם,

אל ארץ הסוד.

יוסף שריג

על החינוך המשותף באדיבות פרופ. עוז אלמוג ואתר

אנשים בישראל

חברת הילדים – חוויה מחנכת / יוסי אסף

חברת הילדים הייתה תמיד הפן השני של המערכת החינוכית

שלנו. אינני זוכר שאי פעם היה לנו שולחן ערוך פדגוגי, תורה כתובה, ובכל זאת, היה כמעט מובן מאיליו שהפעילות החברתית שוות ערך ואפילו שווה יותר מההישג הלימודי גרידא. האוריינטציה החינוכית שלנו היתה פשוטה וברורה: ככל שהפרט יתרום יותר לקבוצתו, כך יגדל ויעמיק, כי הכלל שהוא נותן, בסופו של חשבון, את

טעם הקיום לפרט. לכן יש ללחום כנגד אגואיזם ולעיתים אף כנגד אינדיבידואליזם. ההנחה הזו היתה כמובן תשתית של "האני מאמין של הקיבוץ".

תנועת המחנות העולים - מחנה בית השיטה 2010

שלום לחברי בית השיטה

אנו קרובים לחציון שנת הפעילות והיינו רוצים לעשות סקירה קצרה על הנעשה במחנה שלנו מתחילת השנה. עוד בחופש הגדול יצאו בוגרי כיתה ז' למחנה קיץ בן שלושה ימים ביער לביא. במחנה למדו מחנאות, שדאות, פגשו חניכי תנועה מכל הארץ ובעיקר נהנו. בוגרי כיתה ח' יצאו לטיול "המשולב" בו התנסו בפריצת שבילי הכינרת, נטיעת עצים וטיולים מאתגרים בנחלי ושבילי הגולן..

עם תחילת השנה יצאו חניכי כיתות ד'-ו' לטיול בהר ברקן שבגלבוע. התחלנו בתצפית עוצרת נשימה על נוף העמק, ירדנו דרך העמק הנעלם לכיוון הקיבוץ, וכשהגענו לבסוף, קיימנו טקס מרגש וקיבלנו חולצות כחולות שהן סמל הכניסה לתנועה.

בסוף חודש אוקטובר יצאו חניכי כיתה ח' ל"24". 24 שעות של כיף, תחרויות אתגר, חוויות מטורפות והמון חניכים מרחבי הארץ.

בחג החנוכה קיימנו במחנה "חנוכיאה" לחניכי ד'-ו' בה אכלנו, שתינו ושיחקנו כמיטב המסורת, כמובן שהכל ברוח תנועת הנוער.

מתחילת השנה עוברת במחנה פעילות שבועית לכל השכבות מכיתה ד' ומעלה. בפעילות השבועית מתקיימת פעולה לכל אחת מהשכבות בו אנו משחקים, מדברים, שואלים שאלות ויוצרים יחד. בפעילות התנועה אנו יוצרים תרבות נוער משלנו בה אנו נותנים ביטוי לערכי החברות, הסולידאריות, האהבה והשוויון. כמו כן לפנינו עוד חצי שנה גדושה בפעילות.

בסוף חודש ינואר יתקיים "הלבן" לחניכי ז'-ח' – פעילות הכוללת לילה לבן בקיבוץ עם פעילויות שונות ועם שחר יציאה לאתר החרמון. פעילות זו תתקיים יחד עם חניכי ממחנה ערבה דרומית שבחבל אילות. בהמשך יתקיימו טיולי פסח לשכבות הצעירות והבוגרות.

בנוסף על כך, אנו פותחים בקרוב את תהליך ההכנה להדרכה לחניכי חוג ט', שבסופו קורס המד"צים היוקרתי וכמובן שנת הדרכה בשנה הבאה.

אנו שמחים שילדי הקיבוץ בגילאים השונים לוקחים חלק בפעילות התנועה. אנו מאמינים כי זוהי זכות עבורנו לקחת חלק ביצירת ההווי התנועתי, קבוצתי, השכבתי והקיבוצי ואנו ממשיכים לעשות זאת בכל המרחץ. בברכת עלה נעלה!

ניצן ויערה, קומונרים, קיבוץ בית השיטה.

חינוך מוזיקלי - המקהלה של עזריה וארנסט/ כתב מוני מרז לכבוד יום הולדתו ה-80 של עזריה

כדי להגיע למקהלה של ארנסט, שהייתה חלומה הרטוב של כל זמר מתחיל ושיא הקריירה, היה צורך לעבור גיבוש וטירונות קדם מוזיקלית/ ווקלית, במקהלה של עזריה. התהליך היה כרוך בקשיים בירוקרטיים, ועדות קבלה, ואודישן מיוחד אצל המאסטרו.

סיכויי של ילד חוץ להתקבל ל"שורת המקהלה" שאפו בימים ההם לאפס מינוס. משהתקבלתי, סווגתי כטנור, שגבריותי בת ה-16 נפגעת מכך שלא הבחינו בבס בריטון שחירחר מגרוני.

ניצוחו המיוחד של עזריה התאפיין בפשטות: מרים היה את ידו הימנית, כשהשמאלית תחובה בכיס מכנסיו הקצרים ומסמן נקודה בלתי נראית בגובה מצחו, באמצע שתי עיניו הממושקפות. מכאן והילך היה מניע את ידו כלפי צלע ימינו, נע בקו אופקי לרוחב בטנו, לעבר צלעו השמאלית וממשיך בקו אלכסוני אל עבר אותה נקודה בין שתי עיניו וחוזר חלילה, כאותו מטרונם בלתי נלאה. בשרטוט משולש שווה צלעות זה, מבית מדרשו של ארכימדס, מסוגל היה עזריה לנצח על שיר כמו "עלי גבעה שם בגליל", ועל "מקהלת העבדים" מתוך "נבוכדנצר" של ורדי, ולא להפסיד.

הקיבוץ הוא איזו מין ישות שלימה, "על משפחתית", ושרידותו של הקיבוץ תלויה לא רק בהצלחת צאצאי כל משפחה בנפרד להתקיים – כלכלית ולהעמיד צאצאים – דור המשך משפחתי. אם לא יהיה דור המשך קיבוצי – לא יהיה קיבוץ.

סיפורים לילדים ממקורות ישראל / חמוטל בארי – כרמי

כיצד נביא את הספרות הקדומה של עמנו לילדינו הצעירים?

בשבילנו, המבוגרים, השימוש במקורות הוא עובדה. רובנו לא ספגנו ספרות זו דרך חוויות ילדות. לכן אחר שנכיר בערכה, עלינו ללמוד אותה. כל דור משנה ומוסיף על הקיים ועל ידי זה הוא הופך את אוצרות המסורת לעולמו הפנימי. התנאי לכך, שהסיפורים הללו יהיו יפים בשבילנו ויחיו בנו, אז נדע ונוכל להחיות אותם בלב הילדים.

על כן נספר לדוגמא "בקבלת השבת" את הסיפור המקורי באווירה התואמת אותה: בלבוש הלבן, בהדלקת נרות, במפות הלבנות על השולחן, בחלות, במאכלים המיוחדים לשבת.

באר חתומה / יוחי גלעד

אני אומר: לא די לנו בתכנים היהודיים המתקיימים אצלנו בציבור במסגרת חברתית כוללת, יש להביא תכנים אלה לחדרו של כל חבר ביישובינו. יהיו הם נכסיו ו"רכושו הפרטי", יחיו בחדרו ויהוו חלק מאווירת הביתיות אשר בה הוא חי, ייהנו מן האויר שבחדרו, אשר אותו נושמים וסופגים ילדיו, וכך אולי יחוזקו לאורם של תכנים יהודיים לא רק בבית הספר, אלא גם במקום שהם לובשים צורה יותר מוחשית, שיש בה מן הטבעיות ומטעם החיים.

בזכות מגע יוצר עם ספר התנ"ך / אריה בן גוריון

עלינו כהורים וכמורים לעשות מאמץ מוגבר לחבב את התנ"ך וקומת המדרשים שמעליו בהתייחסותנו ובתרגומנו האנושי, היהודי והציוני, כפי יהדותנו וכפי אהבתנו.

הקליטה – מאמץ שנשא פרי / רות אלון

דרך זו, של קליטה כתוספת לילדי המשק הראשונים, המעטים, הוכיחה את עצמה.

לדעת הכל, הצליחה הקליטה בביה"ס בשני העשורים הראשונים. רבים מהנקלטים חיים איתנו.

בפעם הראשונה הגיעו רבים מבני עדות המזרח לקיבוץ. (לא רבים היו המשקים כמו בית השיטה, שגם בין חבריה הותיקים היו יוצאי עדות אלה) לבנים אלה לא היה קל המעבר מחיי המשפחה הפטריארכלית לחיי שיתוף. עלינו להעריך אותם בנים ראשונים, נציגי חמולות גדולות הרואים את הקיבוץ כביתם. הם מהווים מקשרים חשובים עם מחצית האוכלוסיה שכמעט ולא שמעה על הקיבוץ.

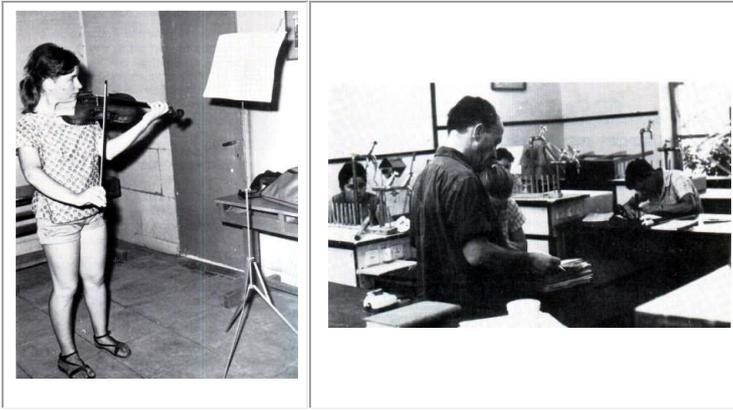

להיות יהודי היום / שורי מיינרט

להיות יהודי עבורי, פירושו להכיר בזכותם הליגיטימית של כל היורשים, בני עמי, על אותה ירושה, דתיים וחילוניים כאחת. כי אמת המידה לקבלת ירושת הדורות היא הענווה, הנכונות והפתיחות ללמוד ולגלות את סתריה ולהוסיף נידבך על נדבכיה.

לכל דור בת קול משלו

גם לנו דרוש חלום

1942-1941

בשמחת תורה תש"ב – יש כתי א'
"חג הבר מצווה לקבוצה (1928-1941), התמזג השנה עם כניסת ילדינו הראשונים לעולה של תורה. הייתה בלב כולם הרגשה: עולה על במת חיינו הדור החדש".

אלינקה אלף, עם סיום שנת הלימודים הראשונה, כתי א' 1942 כותב:

עוני: תנאי העבודה היו קשים, הדירה בלתי נוחה, בכתי א' אי אפשר ללמד בימי גשם, או חמסין. חסר ריהוט, לדוגמה: הילדים אכלו על שולחן גבוה מקומתם, צפופים על ספסלים. סכין אחד לכל שמונה ילדים. חוסר ציוד בסיסי. חסרים משחקים. אני מרגיש מחסור בהכשרתי להוראה. הרבה מהנעשה בבית הספר הוא בבחינת מעשה בראשית ו"כל התחלה קשה". בחלק גדול מהקשיים יש להאשים את עונינו.

1943-1942

הפלמ"ח מגיע ומאז ועד מלחמת השחרור, יש בדרך קבע מחלקת פלמ"ח בבית השיטה. המחלקה הראשונה שוכנה בארנבייה

שפנייה) הנטושה. ילדינו בני השש-שבע מסתופפים בשפנייה ובאוהלי פלמ"ח.

1943

נולד הילד ה-100 (יהודה מזרחי) בסוף השנה יש לנו 119 ילדים.

1947

מחליטים על הקמת בתים כוללים לבית הספר, וחודשים אחדים לאחר מכן מונחת אבן פינה לשני הבתים הכוללים הראשונים – "הבתים ההולנדים", על שם חוה ורי כהן – 21.1.47

הישוב מונה – 306 חברים ומועמדים, 332 ילדי חברים, וסך הכל 843 נפש.

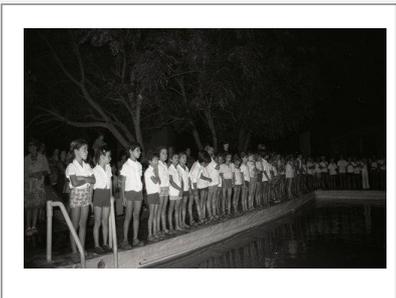

קבוצת "אלון" כבר בכתה ט' -והיא נשאתר ללמוד בבית, לאחר דיון נוקב אם "כל כפר קטן צריך גימנסיה".

עוד בראשית השנה יצאה מבין נערי בית השיטה יוזמה לארגון חברות הילדים מכל הקיבוצים. באווירת הפילוג נתקל הדבר בחשד מצד שני הזרמים גם יחד, אבל היוזמה לא פסקה. ועדת החינוך של הקיבוץ המאוחד קראה בסוף שנת הלימודים לעצרת נוער בגבעת ברנר.

המארגן והמפקד: אריה בן גוריון. חברת הילדים של בית השיטה הופיעה בה במלוא כוחה, וקיבלה כציון לשבח את דגל העצרת. כאן קמה הוועדה היוזמת להקמת "חטיבת בני הקיבוץ", ובמרכזה הנערים שלנו, בני כיתה י'. ילדינו מכינים ריקודים שלמדו מדיתה פרח זכו לשבחים.

נובמבר 1951

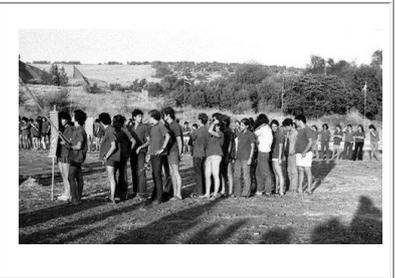
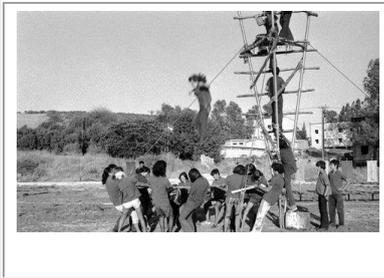
הפילוג היה לעובדה. חברי איחוד הקיבוצים מודיעים כי החליטו לעבור לאיילת השחר, ומבצעים את החלטתם ללא דיחוי (נובמבר 1951).

עברו 90 חברים ומועמדים. 7 הורים, 116 ילדים.

1952

הקמת "חטיבת בני הקיבוץ המאוחד", בסוכות תשי"ב (1951) היוזמה באה מתלמידי "אלון" ו"אורן". עזריה אלון ואריה בן גוריון – בין היוזמים והמקימים.

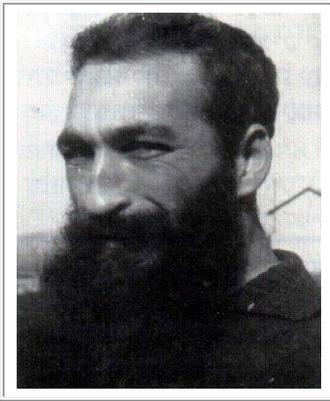
1953

מאורע השנה – בית ספר מלא, על כל כיתותיו, עד י"ב:

קבוצת "אלון", בכורי הבנים של בית השיטה, מסיימים את בית הספר המקומי.

מחזור א' – כיתת "אלון" א' עד י"ב:

1942 כתה א'. אלינקה אלף, סוכות תש"ב

1943 כתה ב'. אלינקה אלף

1944 כתה ג'. אלינקה אלף

1945 כתה ד'. אלינקה אלף

1946 – כתה ה'. אריה בן גוריון

מחנה בית אורן (השתתפו כיתות א' עד ה'). ייסוד חברת הילדים

1947 כתה ו'. אריה בן גוריון

עליה לתנועה ובר מצווה ראשון (15.47) – מחנה שדות ים

1948 כתה ז' אריה בן גוריון / מחנה אלונים

1949 כתה ח' חנה כרמי

1950 כתה ט' אריה בן גוריון / שבוע בבית ג'אן בחופש הגדול (עם עזריה אלון ואריה)

1951 כתה י'. עזריה אלון

1952 כתה יא'. בנימין גלעד

עצרת החטיבה הארצי הראשון (13.7.51) / הפילוג.

1953 כתה יב'. עזריה אלון

מסיבת סיום בית הספר וקבלה לחברות.

כתת "אלון" מחזור א' מתקבלת לחברות

חג היה לבית הזה, כי בערב אושרו כ"ג בניו לחברות ואושרה הוודאות בהמשכות הבית

הזה, כי רק עם הצטרף בן לאביו, בת לאימה, נער לחבריו הבוגרים – יש עתיד לכל אשר פעלנו עד הנה, יש המשך, דור אחרי דור אחריו.

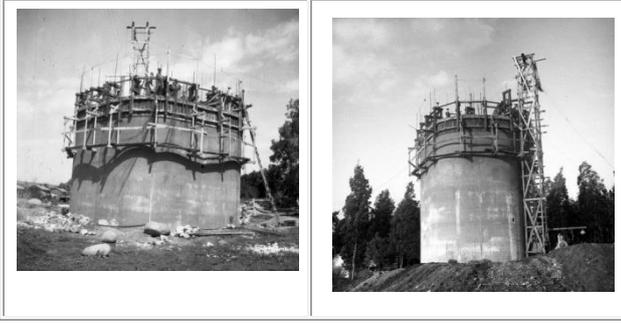
חג כ"ה המחזורים / אריה בן גוריון

בחג הביכורים תשל"ח 1978, חג מתן תורה – מציינת בית השיטה את חג ביכורי כ"ה מחזוריה שלמדו תורה, בחברה זו, על אדמה זו, בנוף זה.

הגלבוע יעיד בנו, שהיינו מעשה בראשית. קורות 37 השנים של בית הספר המקומי מלמדים, שהחלומות לא בגדו, והמציאות הפתיעה והייתה עשירה ואיתנה מן החלום. נניף בחדווה את ביכורינו, ונברך על טנא,

שהחל מתמלא משנת 1953, מראשית ביכורי קבוצת "אלון" ועד מחזור "אילנות". זכינו שסיימו את בית ספרנו 583 תלמידים, בתוכם 180 אלה הקרויים "ילדי חוץ", ש-45 מהם הפכו לילדי פנים, יחד עם 82 בני זוג – וכל אלה מרכיבים את אילן היוחסין הקיבוצי, הקרוי בית השיטה.

1980

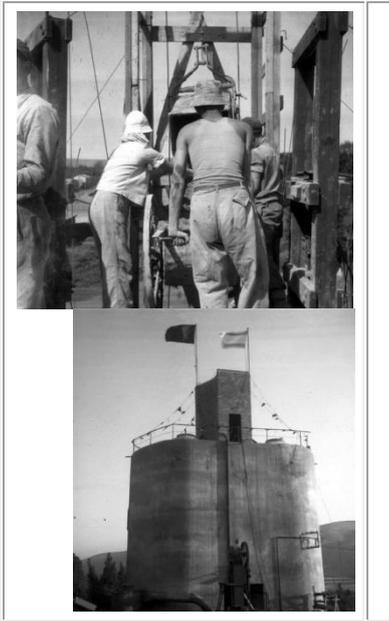

בית הספר פותח את השנה עם 355 תלמידים. שמה של כיתה ב' החדשה "אשל". בית הספר הוא הענף הגדול במשק, מספר העובדים בו רב ממספר העובדים בזיתיה בשיא העונה: חמישים וארבעה מורים ועובדי מוסדות בית הספר וארבע עשרה מטפלות. לאלאה נוסף שישה מדריכים – חברים!

1985

בהצבעה ברפרנדום הוחלט (ברוב קטן ביותר) על לינה משפחתית. בניו רבים המסיימים את שירותם בצה"ל, נכנסים ויוצאים, מי לחו"ל ומי לעיר. החוזרים הביתה מעטים. ספורים הבנים המציעים את מועמדותם.

1989

מספר התלמידים: 330, כולל 18 בכיתה האמריקאית ו-26 תלמידים מהחוץ. מורים וחברים – 41, מורים שכירים – 13, סך כל עובדי בית הספר 80. 20.10.89 – לקראת דיוני האסיפה על המעבר לבית ספר אזורי, נערכו סיורים להורים בארבעה בתי ספר באזור.

1992

השנה מונה בית ספרנו בכיתות א'-י"ב, סך הכל 285 תלמידים (כולל 12 תלמידים מרוסיה, ועוד 12 בכיתה האמריקאית + 18 ילדי חוץ). בכיתה א' – 26 ילדים, מספר תלמידים גבוה כזה הוא אחרון על פי התצפיות לעתיד. ירידה משמעותית במצבת מורי בית השיטה: 12 מורים שלנו הפסיקו עבודתם. אין הצטרפות מורים חדשים שלנו. מתוך 12 מחנכים כבר מחליפים 6 מחנכים שכירים.

פתיחת לימודי השחר לעובדי ביה"ס. הנושאים הנלמדים: הקיבוץ; יהדות וחילוניות. זמן הלימוד ב- 5:30 בבוקר יום שישי.

הרהורים בדרך-מחנכים ותלמידים כותבים

לחפש דרכי חינוך התואמות את האידאה / חנה כרמי
 כמו שמפעלנו לא ייתכן בלי אידאה ורעיון מנחה, בלי חזון המלווה אותנו תמיד, כך גם מפעל החינוך לא יתכן בלי חזון חינוכי. אנו מוכרחים לברר לעצמנו מהו הטיפוס האנושי שאנו רוצים לראות בילדינו. כידוע, יש בקיבוץ שיטות שונות ולבטים רבים בעניין החינוך. השיטה קובעת את צורת החיים של הילדים: בית, בכיתה, במשק. מה יחסם לעבודה, כיצד הם לומדים, האם מתוך עניין ורצון, או כגזרה מהשמים?

... עניין ההכרה יטושטש במשך השנים. וישאר רק האמוציונלי. "אני" קשור למשק דרך חבריו, סדר היום ודרך חייו עם כל החולשות, ולא דרך הקשר התנועתי-רעיוני. זוהי הרגשתו של כל הדור השני במשק, והיא תתחזק בדור השלישי... הרבה שנים קיבוצינו הנו במצב של פלוס ומינוס אותו מספר נפשות. אין טעם לנפנף בדגל של דרך להמונים, למרות שאנו או מייסדי הקיבוץ חשבו כך פעם.

הגידול הוא רק פנימי. צורת חייו הצדיקה עצמה מבחינה הומנית. אל נתיימר להיות משני – עולם. איננו בנויים לזה. זאת יש להציב כעיקרון מנחה.

אל ארץ הסוד

כי נגע הברזל אל הגזע
ויאסף גופו אל צלו
ושורשו אל סבכו
ואדמתו סביב.
בישר ועיקש וניפתל
וביד חרוצים כבדה
הוא חצב אמונה על לוח.
לא נטל סודות עמו
בלכתו, נמהר אך הפעם,
אל ארץ הסוד.

יוסף שריג

על החינוך המשותף באדיבות פרופ. עוז אלמוג ואתר אנשים בישראל

חברת הילדים – חוויה מחנכת / יוסי אסף

חברת הילדים הייתה תמיד הפן השני של המערכת החינוכית

שלנו. אינני זוכר שאי פעם היה לנו שולחן ערוך פדגוגי, תורה כתובה, ובכל זאת, היה כמעט מובן מאיליו שהפעילות החברתית שוות ערך ואפילו שווה יותר מההישג הלימודי גרידא. האוריינטציה החינוכית שלנו הייתה פשוטה וברורה: ככל שהפרט יתרום יותר לקבוצתו, כך יגדל ויעמיק, כי הכלל שהוא נותן, בסופו של חשבון, את טעם הקיום לפרט. לכן יש ללחום כנגד אגואיזם ולעיתים אף כנגד אינדיבידואליזם. ההנחה הזו הייתה כמובן תשתית של "האני מאמין של הקיבוץ".

תנועת המחנות העולים - מחנה בית השיטה 2010

שלום לחברי בית השיטה

אנו קרובים לחציון שנת הפעילות והיינו רוצים לעשות סקירה קצרה על הנעשה במחנה שלנו מתחילת השנה. עוד בחופש הגדול יצאו בוגרי כיתה ז' למחנה קיץ בן שלושה ימים ביער לביא. במחנה למדו מחנאות, שדאות, פגשו חניכי תנועה מכל הארץ ובעיקר נהנו. בוגרי כיתה ח' יצאו לטיול "המשולב" בו התנסו בפריצת שבילי הכינרת, נטיעת עצים וטיולים מאתגרים בנחלי ושבילי הגולן..

עם תחילת השנה יצאו חניכי כיתות ד'-ו' לטיול בהר ברקן שבגלבוע. התחלנו בתצפית עוצרת נשימה על נוף העמק, ירדנו דרך העמק הנעלם לכיוון הקיבוץ, וכשהגענו לבסוף, קיימנו טקס מרגש וקיבלנו חולצות כחולות שהן סמל הכניסה לתנועה.

בסוף חודש אוקטובר יצאו חניכי כיתה ח' ל"24". 24 שעות של כיף, תחרויות אתגר, חוויות מטורפות והמון חניכים מרחבי הארץ.

בחג החנוכה קיימנו במחנה "חנוכי'דה" לחניכי ד'-ו' בה אכלנו, שתינו ושיחקנו כמיטב המסורת, כמובן שהכל ברוח תנועת הנוער.

מתחילת השנה עוברת במחנה פעילות שבועית לכל השכבות מכיתה ד' ומעלה. בפעילות השבועית מתקיימת פעולה לכל אחת מהשכבות בו אנו משחקים, מדברים, שואלים שאלות ויוצרים יחד. בפעילות התנועה אנו יוצרים תרבות נוער משלנו בה אנו נותנים ביטוי לערכי החברות, הסולידאריות, האהבה והשוויון. כמו כן לפנינו עוד חצי שנה גדושה בפעילות.

בסוף חודש ינואר יתקיים "הלבן" לחניכי ז'-ח' – פעילות הכוללת לילה לבן בקיבוץ עם פעילויות שונות ועם שחר יציאה לאתר החרמון. פעילות זו תתקיים יחד עם חניכי ממחנה ערבה דרומית שבחבל אילות. בהמשך יתקיימו טיולי פסח לשכבות הצעירות והבוגרות.

בנוסף על כך, אנו פותחים בקרוב את תהליך ההכנה להדרכה לחניכי חוג ט', שבסופו קורס המד"צים היוקרתי וכמובן שנת הדרכה בשנה הבאה.

אנו שמחים שילדי הקיבוץ בגילאים השונים לוקחים חלק בפעילות התנועה. אנו מאמינים כי זוהי זכות עבורנו לקחת חלק ביצירת ההווי התנועתי, קבוצתי, השכבתי והקיבוצי ואנו ממשיכים לעשות זאת בכל המרחץ. בברכת עלה נעלה!

ניצן ויערה, קומונרים, קיבוץ בית השיטה.

חינוך מוזיקלי - המקהלה של עזריה וארנסט/ כתב מוני מרזו לכבוד יום הולדתו ה-80 של עזריה

כדי להגיע למקהלה של ארנסט, שהייתה חלומה הרטוב של כל זמר מתחיל ושיא הקריירה, היה צורך לעבור גיבוש וטירונות קדם מוזיקלית/ ווקלית, במקהלה של עזריה. התהליך היה כרוך בקשיים בירוקרטיים, ועדות קבלה, ואודישן מיוחד אצל המאסטרו.

סיכויי של ילד חוץ להתקבל ל"שורת המקהלה" שאפו בימים ההם לאפס מינוס. משהתקבלתי, סווגתי כטנור, שגבריותי בת ה-16 נפגעת מכך שלא הבחינו בבס בריטון שחירחר מגרוני.

ניצוחו המיוחד של עזריה התאפיין בפשטות: מרים היה את ידו הימנית, כשהשמאלית תחובה בכיס מכנסיו הקצרים ומסמן נקודה בלתי נראית בגובה מצחו, באמצע שתי עיניו הממושקפות. מכאן והילך היה מניע את ידו כלפי צלע ימינו, נע בקו אופקי לרוחב בטנו, לעבר צלעו השמאלית וממשיך בקו אלכסוני אל עבר אותה נקודה בין שתי עיניו וחוזר חלילה, כאותו מטרונום בלתי נלאה. בשרטוט משולש שווה צלעות זה, מבית מדרשו של ארכימדס, מסוגל היה עזריה לנצח על שיר כמו "עלי גבעה שם בגליל", ועל "מקהלת העבדים" מתוך "נבוכדנצר" של ורדי, ולא להפסיד.

על אבולוציה, פינוק וקיבוץ / רוחיק גולדמן

הקיבוץ הוא איזו מין ישות שלימה, "על משפחתית", ושרידותו של הקיבוץ תלויה לא רק בהצלחת צאצאי כל משפחה בנפרד להתקיים – כלכלית ולהעמיד צאצאים – דור המשך משפחתי. אם לא יהיה דור המשך קיבוצי – לא יהיה קיבוץ.

סיפורים לילדים ממקורות ישראל / חמוטל בארי – כרמי

כיצד נביא את הספרות הקדומה של עמנו לילדינו הצעירים?

בשבילנו, המבוגרים, השימוש במקורות הוא עובדה. רובנו לא ספגנו ספרות זו דרך חוויות ילדות. לכן אחר שנכיר בערכה, עלינו ללמוד אותה. כל דור משנה ומוסיף על הקיים ועל ידי זה הוא הופך את אוצרות המסורת לעולמו הפנימי.

התנאי לכך, שהסיפורים הללו יהיו יפים בשבילנו ויחיו בנו, אז נדע ונוכל להחיות אותם בלב הילדים. על כן נספר לדוגמא "בקבלת השבת" את הסיפור המקורי באווירה התואמת אותה: בלבוש הלבן, בהדלקת נרות, במפות הלבנות על השולחן, בחלות, במאכלים המיוחדים לשבת.

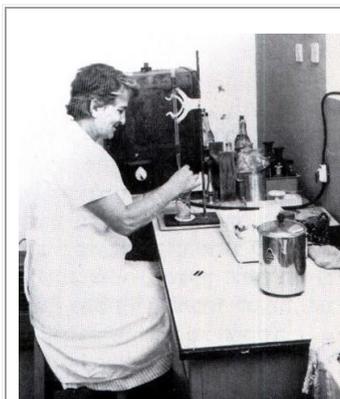
באר חתומה / יוחי גלעד

אני אומר: לא די לנו בתכנים היהודיים המתקיימים אצלנו בציבור במסגרת חברתית כוללת, יש להביא תכנים אלה לחדרו של כל חבר ביישובינו. יהיו הם נכסיו ו"רכושו הפרטי", יחיו בחדרו ויהוו חלק מאווירת הביתיות אשר בה הוא חי, ייהנו מן האויר שבחדרו, אשר אותו נושמים וסופגים ילדיו, וכך אולי יחזקו לאורם של תכנים יהודיים לא רק בבית הספר, אלא גם במקום שהם לובשים צורה יותר מוחשית, שיש בה מן הטבעיות ומטעם החיים.

בזכות מגע יוצר עם ספר התנ"ך / אריה בן גוריון

עלינו כהורים וכמורים לעשות מאמץ מוגבר לחבב את התנ"ך וקומת המדרשים שמעליו בהתייחסותנו ובתרגומנו האנושי, היהודי והציוני, כפי יהדותנו וכפי אהבתנו.

הקליטה – מאמץ שנשא פרי / רות אלון

דרך זו, של קליטה כתוספת לילדי המשק הראשונים, המעטים, הוכיחה את עצמה.

לדעת הכל, הצליחה הקליטה בביה"ס בשני העשורים הראשונים. רבים מהנלקטים חיים איתנו.

בפעם הראשונה הגיעו רבים מבני עדות המזרח לקיבוץ. (לא רבים היו המשקים כמו בית השיטה, שגם בין חברה הותיקים היו יוצאי עדות אלה) לבנים אלה לא היה קל המעבר מחיי המשפחה הפטריארכלית לחיי שיתוף. עלינו להעריך אותם בנים ראשונים, נציגי חמולות גדולות הרואים את הקיבוץ כביתם. הם מהווים מקשרים חשובים עם מחצית האוכלוסיה שכמעט ולא שמעה על הקיבוץ.

להיות יהודי היום / שורי מיינר

להיות יהודי עברי, פירושו להכיר בזכותם הליגיטימית של כל היורשים, בני עמי, על אותה ירושה, דתיים וחילוניים כאחת. כי אמת המידה לקבלת ירושת הדורות היא הענוה, הנכונות והפתיחות ללמוד ולגלות את סתריה ולהוסיף נידבך על נדבכיה.

לכל דור בת קול משלו

גם לנו דרוש חלום